

УДК 378.14

DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2217.2024.58.5-10>

Ігор БЛОЩИНСЬКИЙ, д-р пед. наук, проф.
ORCID ID: 0000-0003-1925-9621
e-mail: i.bloshch@gmail.com

Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, Хмельницький, Україна

Олена ВОЙТЮК, канд. психол. наук, доц.
ORCID ID: 0000-0001-7615-0919
e-mail: oavoitiuk@gmail.com

Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, Хмельницький, Україна

Ольга ХАМАЗЮК, д-р філософії
ORCID ID: 0000-0002-8545-9958
e-mail: khamaziuk17@gmail.com

Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, Хмельницький, Україна

ЗАПРОВАДЖЕННЯ СТАНДАРТІВ НАТО ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ

Вступ. Іншомовній професійній підготовці майбутніх офіцерів-прикордонників сьогодні приділяють значну увагу, адже знання англійської мови має забезпечити не просто комунікацію між представниками силових структур різних країн, а й забезпечити їхню ефективну і чітку взаємодію, а як результат, – забезпечити належний рівень національної безпеки. Мета статті полягає у визначенні мети, завдань і характеристики структури іншомовної професійної підготовки курсантів-прикордонників, які навчаються за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти з інтегрованим фаховим курсом тактичного рівня ДПСУ L-1B.

Методи. Для досягнення поставленої мети були використані такі наукові методи, як: аналіз, порівняння, обґрунтування, узагальнення, систематизація теоретичного та практичного матеріалу щодо іншомовної професійної підготовки курсантів на фаховому курсі тактичного рівня ДПСУ L-1B відповідно до стандартів НАТО.

Результати. Фаховий курс професійної військової освіти тактичного рівня L-1B відповідно до моделі реалізації принципу "Освіта впродовж військової кар'єри" передбачає вивчення навчальної дисципліни "Іноземна мова за професійним спрямуванням", яка є складовою освітньо-професійної програми "Безпека державного кордону". Вивчення цієї навчальної дисципліни під час підготовки здобувачів вищої освіти з інтегрованим фаховим курсом тактичного рівня ДПСУ L-1B базується на засвоєнні курсантами військової тематики, що передбачає опанування військової термінології, яка пов'язана з повсякденною діяльністю військовослужбовців, їхніми обов'язками, завданнями, професійним оточенням тощо.

Висновки. Із моменту затвердження Концепції трансформації системи військової освіти відповідно до стандартів НАТО володіння англійською мовою є однією з вагомих складових професійного становлення майбутнього офіцера. Адже володіння англійською мовою професійного спрямування забезпечує основи для ефективного підвищення професійного рівня шляхом опрацювання закордонних академічних джерел щодо сучасних тенденцій у галузі безпеки та оборони держави, а також налагодження продуктивної співпраці з колегами із прикордонних відомств не лише суміжних країн, але й країн Європи та Північної Америки. Перспективи подальших досліджень полягають у розробці і впровадженні навчальної дисципліни "Іноземна мова за професійним спрямуванням (англійська)" як освітнього компонента командного курсу тактичного рівня ДПСУ L-1C, що є наступним етапом професійного становлення офіцера-прикордонника.

Ключові слова: іншомовна підготовка, стандарт НАТО 6001, майбутні офіцери, тактичний рівень військової освіти, англійська мова, Державна прикордонна служба України.

Вступ

Із моменту впровадження в Україні змін до військової освіти згідно зі стандартами НАТО для зміцнення обороноздатності країни, модернізації військової структури і відповідно посилення національної безпеки нашої держави було затверджено урядову постанову від 15.12.1997 р. № 1410 "Про створення єдиної системи військової освіти" (у ред. постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1490 "Про трансформацію системи військової освіти").

Із плином часу все чіткіше окреслювалися цілі і завдання, які стояли перед оборонною сферою України та шляхи їх досягнення. Військова агресія росії проти нашої держави внесла значні корективи у ці плани, а також пришвидшила реалізацію впровадження стандартів НАТО в процес підготовки представників оборонної сфери, що обумовило внесення коректив у зазначену вище постанову, які відображають основні потреби оборонної сфери та всі існуючі виклики сьогодення. Таким чином, було затверджено Концепцію трансформації системи військової освіти відповідно до стандартів НАТО, яка виокремлює

існуючі проблемні питання, визначає основні завдання розвитку системи військової освіти і шляхи реалізації окреслених завдань для імплементації цієї концепції.

Державна прикордонна служба України (далі – Держприкордонслужба) також є складовою комплексної структури військової освіти в Україні, а отже, долучилася до вищезгаданого процесу, затвердивши наказ від 14.02.2023 р. № 85-АГ "Про трансформацію системи військової освіти в Державній прикордонній службі України". Для якісної та ефективної трансформації системи військової освіти в Держприкордонслужбі було розроблено модель реалізації принципу "Освіта впродовж військової кар'єри", за якою функціонують так звані L-курси, які є складовими неформальної освіти. Реалізація цих курсів паралельно із формальною освітою на всіх рівнях вищої освіти (бакалаврському, магістерському й освітньо-науковому), забезпечує поетапну професійну підготовку офіцерів до основних типових посад Держприкордонслужби. Під час підготовки офіцерів-прикордонників на бакалаврському рівні вищої освіти реалізуються базовий курс L-1A і фаховий курс тактичного рівня ДПСУ L-1B.

Актуальність дослідження. Упровадження базисних принципів стандартів НАТО для більш ефективної взаємодії ЗС України, а також збройних сил країн-держав Північно-Атлантичного Альянсу, спрямоване на забезпечення нового рівня військової підготовки. Однією зі складових такої підготовки є також вивчення англійської мови на відповідному рівні, адже це є основою для ефективної взаємодії між партнерами під час спільних військових дій, оскільки покликане забезпечити основу взаємосумісності союзників. Оскільки Україна взяла курс на перехід до стандартів НАТО в освітньому процесі і подальшому кар'єрному розвитку офіцерського складу, то навчання іноземної мови військових ЗС України в цілому і Держприкордонслужби зокрема, є важливою складовою їхньої професійної підготовки. Іншомовній професійній підготовці майбутніх офіцерів-прикордонників на сьогодні приділяється значна увага, адже знання англійської мови сприятиме не лише комунікації між представниками силових структур різних країн, але й забезпеченню їхньої ефективної і чіткої взаємодії, а отже, забезпечить належний рівень національної безпеки.

У вітчизняній та зарубіжній літературі накопичено вже певний масив наукових досліджень, де розглядаються особливості професійної іншомовної підготовки фахівців правоохоронних органів. На увагу заслуговують праці таких вчених, що займалися лінгвістичними дослідженнями професійно-орієнтованої лексики, як: (Komarnytska, & Karpushyna, 2022; Karpushyna, & Komarnytska, 2021; Ісаєва, 2022; Лопатка, & Ісаєва, 2013; Arstarkhova, 2019; Hrebeniuk, 2019). Іншомовну підготовку прикордонників ЄС та України, а також граматичні аспекти вивчення іноземної мови досліджено в працях (Сабанська, & Ісаєва, 2013; Karpushyna, 2023; Ісаєва, 2020; Karpushyna, & Komarnytska, 2023; Karpushyna, & Shumylo, 2020; Naniwska et al., 2020; Kozyar et al., 2020; Yesypenko, & Yankovets, 2020). Методичну складову освітнього процесу в сучасних умовах досліджували (Hanaba, Voitiuk, & Goliarduk, 2020; Hanaba, & Voitiuk, 2022). Проблемі іншомовної підготовки курсантів, а також використанню інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі присвячено наукові розробки (Lahodynskyi, Buyalo, & Khamula, 2021).

Запровадження іншомовної підготовки у вищих військових навчальних закладах (ВВНЗ) України за стандартами НАТО стало предметом наукових досліджень вітчизняних науковців. Професійна іншомовна підготовка розглядається в контексті системного підходу. Науковці обґрунтовують, що така підготовка вимагає залучення багатьох об'єктів, які слід розглядати як елементи, що перебувають у діалектичній єдності і взаємодії між собою. Разом це становить систему. Саме системний підхід дозволяє комплексно відповісти на такі запитання: чому навчати? (мета і завдання підготовки); що вивчати? (зміст підготовки); як навчати? (методика підготовки, форми підготовки); чим навчати? (засоби підготовки). Системний підхід допомагає виявити сутність і закономірності іншомовної підготовки, що полягають у поєднанні викладання, навчання і виховання як єдиної системи педагогічного процесу у ВВНЗ, метою якого є формування особистості курсанта (слухача) як творчого суб'єкта майбутньої військової діяльності (Лагодинський, & Лагодинська, 2013).

В інших дослідженнях науковці пропонують враховувати психологічні та соціокультурні аспекти викладання і вивчення англійської мови для спеціальних цілей у ВВНЗ України відповідно до мовного стандарту НАТО СТАНАГ 6001. Автори наголошують на тому, що після закінчення навчання у ВВНЗ курсанти проходять

службу в непростих (часто екстремальних) умовах повсякденної та бойової обстановки. Із цією метою вони пропонують ряд вправ і завдань на кожному етапі заняття з англійської мови (вступ, презентація, практика, застосування, перевірка та постановка завдання на самостійну підготовку) із моделюванням реального професійного середовища. Крім того, вони розробили стратегії, що сприяють навчальній мотивації курсантів. У статті також представлені навчальні завдання і викладацькі стратегії, які допоможуть правильно організувати та провести заняття з англійської мови у ВВНЗ, сприяти розвитку курсантів як "вторинних мовних особистостей" на основі розуміння військової культури англійських країн (Lahodynskyi et al., 2023).

Окремі науковці досліджували інноваційні елементи психологічного забезпечення професійної іншомовної підготовки майбутніх фахівців військового управління в міжнародних відносинах. Авторами запропоновано та експериментально перевірено ефективність вправ і навчальних завдань для інтенсифікації іншомовної підготовки на основі професійно-комунікативних ситуацій, які моделюють реальні професійні завдання в умовах підвищеного ризику (екстремальні умови). Такі вправи і навчальні завдання передбачають використання методів управління стресом і безпосередньо вербальні стимули для відпрацювання іншомовної комунікативної компетентності у чотирьох видах мовленнєвої діяльності (аудіюванні, говорінні, читанні і письмі), складених на основі вимог мовного стандарту НАТО СТАНАГ 6001. У статті автори експериментально доводять доцільність використання елементів психологічного супроводження професійної іншомовної підготовки майбутніх військових фахівців у сфері міжнародних відносин та пропонують враховувати психологічні та соціокультурні аспекти викладання та вивчення англійської мови для спеціальних цілей у ВВНЗ України відповідно до мовного стандарту НАТО СТАНАГ 6001 (Lysenko et al., 2020).

У тому ж контексті, деякі автори досліджують напрями ефективної організації курсу англійської мови для спеціальних цілей (English for Specific Purposes) майбутніх військових фахівців з міжнародних відносин. Науковці дають конкретні методичні рекомендації з розробки такого курсу, який би задовольняв роботодавців (враховував їхні бажання та потреби), базувався на андрогогічних особливостях такого навчання. В основу розробки такого курсу покладені реальні професійні завдання. Структура завдань має бути проблемною, тобто такою, яка спрямована на заохочення студентів (курсантів) до комунікативного вирішення проблемних завдань. Такий підхід автори називають інтегративним, оскільки, з одного боку, передбачає використання знань із міжнародних відносин, а з другого, – певних рівнів розвитку англійської комунікативної компетентності за стандартом НАТО СТАНАГ 6001 (Kyryda-Omelian et al., 2022).

У контексті змісту іншомовної підготовки у ВВНЗ визначено поняття "англійська комунікативна компетентність". Запропоновано її складові з урахуванням видів мовленнєвої діяльності. Автор статті також наголошує на тому, що мають враховуватися екстремальні умови військової служби під час навчання іншомовному спілкуванню (Лагодинський, 2013; Lahodynskyi, 2018a). Для кращого розуміння поняття іншомовна комунікативна компетентність майбутніх військових фахівців, його слід розглядати як мету і результат навчання у ВВНЗ, що відображено у визначенні та структурі (Лагодинський, 2019).

Також досить активно вивчалися питання функціонування системи іншомовної підготовки у збройних силах

провідних країн світу, зокрема США та Великої Британії, та врахування цього досвіду в ЗС України (Lahodunskyi, 2018b). Науковцями здійснено порівняльний аналіз із системою такої підготовки у ЗСУ. Було обґрунтовано конкретні рекомендації щодо її вдосконалення. Науковці також пропонують організаційне зосередження іншомовної підготовки. Це дозволить досягти високого рівня взаємосумісності українських військовослужбовців у виконанні фахових завдань з персоналом збройних сил країн НАТО.

Такі комплексні питання професійної іншомовної підготовки зумовили виділення методики в окрему галузь знань – військову лінгводидактику. О. Лагодинський визначив її як наукову дисципліну, яка являє собою теорію і практику іншомовної підготовки персоналу сектору безпеки та оборони держави (Lahodunskyi, 2018b). Обґрунтовуючи необхідність виділення її як окремої дисципліни, автор пояснює це особливостями професійного іншомовного спілкування таких фахівців не лише у звичайних, але й складних (часто екстремальних) умовах іншомовного середовища. Визначено, що об'єктом військової лінгводидактики є процес навчання іноземної мови для спеціальних цілей (навчання й оволодіння іншомовною мовленнєвою діяльністю). Предмет її становлять методи формування і розвитку іншомовної комунікативної компетентності. Запропоновано основний зміст військової лінгводидактики, який охоплює дослідження і наукове обґрунтування проблемних питань іншомовної підготовки військових фахівців.

Щодо дослідження іншомовної професійної підготовки курсантів-прикордонників, які навчаються за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти з інтегрованим фаховим курсом тактичного рівня ДПСУ L-1B, який розроблений відповідно до стандартів НАТО, то досліджень, які б комплексно розкривали цю тему сьогодні майже не зустрічається.

Мета дослідження полягає у визначенні, завдань і характеристик структури іншомовної професійної підготовки курсантів-прикордонників, які навчаються за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти з інтегрованим фаховим курсом тактичного рівня ДПСУ L-1B.

Методи

Для досягнення поставленої мети були використані такі наукові методи, як: аналіз, порівняння, обґрунтування, узагальнення, систематизація теоретичного та

практичного матеріалу щодо іншомовної професійної підготовки курсантів I (бакалаврського) рівня вищої освіти на фаховому курсі тактичного рівня ДПСУ L-1B відповідно до стандартів НАТО.

Результати

Іншомовна підготовка офіцера-прикордонника забезпечується як в межах формальної, так і неформальної, освіти на базі Національної академії Державної прикордонної служби України. Формальна освіта передбачає вивчення "Іноземної мови за професійним спрямуванням (англійської)" як обов'язкового освітнього компонента здобувачами вищої освіти бакалаврського рівня, які навчаються за неможливими спеціальностями, а саме: Безпека державного кордону, Правоохоронна діяльність, Психологія, Електронні комунікації та радіотехніка. Метою вивчення дисципліни є оволодіння курсантами іншомовною комунікативною компетентністю, вміннями і навичками перекладацької діяльності для виконання службових обов'язків під час охорони державного кордону. Тематика, яка опрацьовується в межах дисципліни, охоплює напрями як прикордонної діяльності, так і діяльності, яка визначена їхньою спеціальністю. Зокрема, для вивчення англійської мови здобувачам вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою "Безпека державного кордону", виділено 12 кредитів ЄКТС, що містять 260 аудиторних годин, 50 год самостійної роботи і 50 год індивідуальної роботи протягом 3 і 4 курсів. Освітньо-професійні програми "Організація діяльності інженерно-технічних підрозділів Державної прикордонної служби України" і "Організація діяльності кінологічних підрозділів ДПСУ" передбачають вивчення англійської мови протягом 9 кредитів ЄКТС, що містить 200 аудиторних годин, 48 год самостійної роботи і 22 год індивідуальної роботи, на 2-3 та 3-4 курсах, відповідно. Здобувачі вищої освіти рівня бакалавр, які навчаються за освітньо-професійною програмою "Правоохоронна діяльність", "Психологія" і "Електронні комунікації та радіотехніка", мають для вивчення англійської мови 9 кредитів ЄКТС, із них – 200 аудиторних годин, 50 год самостійної роботи і 20 год індивідуальної роботи. Навчальна дисципліна "Іноземна мова за професійним спрямуванням" за цими освітніми програмами здійснюється на 1-2 навчальних курсах (табл. 1).

Таблиця 1

Перелік освітньо-професійних програм НАДПСУ з інтегрованим фаховим курсом тактичного рівня ДПСУ L-1B

Освітньо-професійні програми	Кількість кредитів ЄКТС (аудиторні години)
"Безпека державного кордону"	12 кредитів (260 аудитор. год, включаючи 60 год L-1B) 3-4 навчальні курси
"Організація діяльності інженерно-технічних підрозділів ДПСУ" "Організація діяльності кінологічних підрозділів ДПСУ"	9 кредитів (200 аудитор. год) 2-3 курси і 3-4 курси, відповідно
"Правоохоронна діяльність" "Психологія" "Електронні комунікації та радіотехніка"	9 кредитів (200 аудитор. год) 1-2 курси

Починаючи з 2023-2024 навчального року, курсанти-прикордонники проходять обов'язкову професійну підготовку, яка буде реалізовуватися на основі фахового курсу тактичного рівня ДПСУ L-1B відповідно до моделі реалізації принципу "Освіта впродовж військової кар'єри". Цей курс має 30 кредитів, із них 2 кредити (60 аудитор. год) – вивчення дисципліни "Іноземна мова за професійним спрямуванням", яку курсанти неможливих спеціальностей опановуватимуть на першому курсі. Слід зазначити, що ця дисципліна для реалізації освітньо-професійної програми "Фаховий курс тактичного рівня ДПСУ L-1B"

безпосередньо інтегрована в освітньо-професійну програму "Безпека державного кордону" і вивчатиметься курсантами на 3 і 4 курсах.

Загальною метою вивчення курсу є оволодіння здобувачами вищої освіти іншомовною комунікативною компетентністю, що передбачає розвиток усіх видів мовленнєвої діяльності. Мета навчання досягається через виконання завдань, що спрямовані на розвиток навичок читання, перекладу, аудіювання, діалогічного та монологічного мовлення, а також формування вміння використовувати набуті знання у практиці іншомовного

спілкування та перекладу. Навчання проводиться на комунікативній основі. Вивчення зазначеної навчальної дисципліни в межах підготовки здобувачів вищої освіти на курсі L-1B базується на засвоєнні курсантами лексичного матеріалу, пов'язаного з такими військовими темами, як:

Тема 1. Особисті дані. Під час вивчення цієї теми передбачається опрацювання лексичного матеріалу за темами: "Знайомство", "Професія", "Інформація про себе".

Тема 2. Основна бойова підготовка армії США. Ця тема містить військову термінологію й ознайомлення з інформацією про армію США.

Тема 3. Професія військовослужбовця. Під час вивчення теми здобувачі вищої освіти вивчають військову термінологію та інформацію щодо процесу професійного становлення військовослужбовця в армії США.

Тема 4. Військова структура. Військова термінологія та інформація про структуру й озброєння армії США – це те, на що звертається головна увага під час вивчення цієї теми.

Тема 5. Спортивна підготовка. До цієї теми входять такі заняття, як: "Спорт як складова військової служби", "Заняття спортом", "Активний відпочинок", "Смуга перешкод".

Тема 6. Військова база. В основі занять із цієї теми лежать тексти "На військовій базі", "Королівський полк", "Орієнтація у місті", "Функціональні обов'язки".

Тема 7. Військова техніка. Вивчення цієї теми передбачає знайомство здобувачів вищої освіти з відомостями про найважливіші військові винаходи, історію розвитку озброєння тощо, а також вивчення термінології, яка пов'язана із військовою технікою.

Тема 8. Школа НАТО. Тема зосереджена на ознайомленні з історією створення школи НАТО, її завданнями й організацією освітнього процесу щодо підготовки військовослужбовців.

Здобувачі вищої освіти вивчають військову термінологію, яка пов'язана із повсякденною діяльністю військовослужбовця, його обов'язками, завданнями, професійним оточенням тощо. Під час вивчення цих тем курсанти повторюють також базовий граматичний матеріал, який забезпечить їх основами здійснення комунікації на елементарному рівні з тем, які вивчаються.

У результаті вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні *знати* – граматичну будову англійської мови та як правильно застосовувати знання з граматики, отримані в процесі навчання, в усному та письмовому мовленні; лексичний матеріал з вивчених тем; військову термінологію; службовий етикет спілкування; *уміти* – правильно читати, інтонувати та розуміти професійно-орієнтовані тексти; використовувати військову термінологію з тем, які вивчаються; визначати значення незнайомих слів з контексту або за допомогою словників; правильно вживати основні граматичні структури англійської мови; використовувати лексику, що вивчалась, у діалогічних та монологічних висловлюваннях; правильно будувати прості поширені речення, складнопідрядні та складносурядні речення та ставити запитання до них; робити усні та письмові повідомлення з тем, що вивчаються; сприймати на слух та розуміти короткі повідомлення фактичного змісту; висловлювати власну точку зору з тем, що вивчалися; використовувати комунікативні стратегії для подолання труднощів у спілкуванні з іноземцями.

Зазначимо, що курсанти також проходять дистанційне вивчення факультативного курсу англійської мови через модульне середовище Національної академії. Цей курс вивчається протягом 1-4 курсів і має 50 навчальних занять (100 аудитор. год) на кожному курсі. Вони

користуються такими мобільними додатками, як: Anki Droid, Duolingo, Lingualeo, Memrise, Quislet тощо.

Дискусія і висновки

На базі Національної академії функціонують також курси інтенсивного вивчення англійської мови для персоналу ДПСУ тривалістю 3 міс., які передбачають вивчення англійської мови на двох рівнях (відповідно до рівня знань слухачів, який визначається за результатами вступного комплексного іспиту). Курс складається з двох дисциплін "Англійська мова для повсякденного вжитку" (466 аудитор. год) та "Англійська мова для професійних потреб" (246 аудитор. год). Особливістю вивчення дисципліни є використання інтенсивної безперекладної методики навчання.

Також у Національній академії діють дистанційні курси: курс "Вивчення англійської мови" (6 тем, тривалість – 135 діб) для підготовки військовослужбовців органів і підрозділів ДПСУ; курс підвищення кваліфікації персоналу, який залучається до несення служби в пунктах пропуску "Вивчення англійської мови (термінологія, що використовується у пунктах пропуску країн ЄС" (10 тем, тривалість – 70 діб), а також здобувачі вищої освіти можуть пройти курс для прикордонників, який розміщено на платформі організації Європейського Союзу FRONTEX.

Іншомовна підготовка здобувачів вищої освіти Національної академії Державної прикордонної служби України завжди була важливою складовою професійної підготовки офіцерів-прикордонників, а з моменту затвердження Концепції трансформації системи військової освіти відповідно до стандартів НАТО володіння англійською мовою є однією із вагомих складових професійного становлення майбутнього офіцера. Адже володіння англійською мовою професійного спрямування забезпечує основи для ефективного підвищення професійного рівня шляхом опрацювання закордонних академічних джерел щодо сучасних тенденцій у галузі безпеки та оборони держави, а також налагодження продуктивної співпраці з колегами із прикордонних відомств не лише суміжних країн, але й країн Європи та Північної Америки. Отже, у статті було проаналізовано завдання і структура іншомовної професійної підготовки курсантів-прикордонників, які навчаються за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти з інтегрованим фаховим курсом тактичного рівня ДПСУ L-1B, який розроблений відповідно до стандартів НАТО.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробці і впровадженні навчальної дисципліни "Іноземна мова за професійним спрямуванням (англійська)" як освітнього компонента командного курсу тактичного рівня ДПСУ L-1C, що є наступним етапом професійного становлення офіцера-прикордонника.

Внесок авторів: Ігор Блощинський – концептуалізація; Олена Войток – оригінальна чернетка; Ольга Хамазюк – перегляд і редагування.

Список використаних джерел

- Ісаєва І. (2022). Методика організації самостійної роботи курсантів-прикордонників над професійно-орієнтованою лексикою (на прикладі німецької мови). *Перспективи та інновації науки (Серія "Педагогіка", Серія "Психологія", Серія "Медицина")*, 10(15), 144–154. <http://surl.li/delqf>
- Лагодинський, О.С. (2013). Англомовна комунікативна компетентність як компонент змісту англомовної підготовки курсантів (слухачів) вищих військових навчальних закладів. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*, 3. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadrps_2013_3_15
- Лагодинський, О.С. (2018). Військова лінгводидактика як наука. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка*, 3(38), 73–80.

Лагодинський, О. (2019). Іншомовна підготовка у збройних силах Сполучених Штатів Америки та Великої Британії: досвід для України. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія "Педагогічні науки"*, 3, 164–179.

Лагодинський, О.С., & Лагодинська, В.О. (2013). Системний підхід до англійської підготовки майбутніх магістрів військового управління в міжнародних відносинах. *Вісник Національного університету оборони України*, 1, 77–82. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnaou_2013_1_16.

Лопатка, В.Д., & Ісаєва, І.Ф. (2013). Особливості формування іншомовного професійного лексикону у курсантів-прикордонників (на прикладі німецької мови). *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія "Педагогічні та психологічні науки"*, 1, 89–97. http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnapv_ppn_2013_1_12

Сабанська, Н.М., & Ісаєва, І.Ф. (2013). До проблеми формування іншомовної аудиторної компетентності з метою навчання перекладу на слух. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія "Педагогічні та психологічні науки"*, 1, 245–256. http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnapv_ppn_2013_1_28

Aristarkhova, M.S. (2019). Modern Approaches to Development of Foreign Language Communicative Competence of Military Lecturers. *Science and Education a New Dimension: Pedagogy and Psychology*, VII, 82(202), 7–11.

Hanaba, S., Voitiuk, O., & Goliardyk, N. (2020). Methodological Potential of the Complexity Concept in Education Modernization. *Postmodern Openings*, 11(2 Supl 1), 238–254. <https://doi.org/10.18662/po/11.2Sup1/190>

Hanaba, S., & Voitiuk, O. (2022). Heuristic Potential of Transformative Learning Ideas. *Pedagogika-Pedagogy*, 94(1), 19–30. <https://doi.org/10.53656/ped2022-1.02>

Hrebeniuk, L. (2019). Intensification of cadets' foreign language competence formation through the role-playing games. Intellectual Archive. In (Ed.) M. Zilberman. *Shiny Word. Corp.*, 8(2), 183–189.

Isaieva, I. (2020). Structural and functional model of personnel training of German Federal Police. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія "Педагогічні науки"*, 4(23), 142–155.

Karpushyna, M. (2023). Comparative Grammar as a Crucial Component of Training Interpreters/Translators. *Current Issues of Foreign Philology*, 18, 19–27. <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2023-18-3>

Karpushyna, M.H., & Komarnytska, O.I. (2021). Journalistic text: language and translation aspects. *Transcarpathian philological studies*, 1(17). <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2021.17-1.27>

Karpushyna, M.H., & Komarnytska, O.I. (2023). Special features of phrasal verbs circulation in border guard discourse. *Scientific Notes of Vernadsky National University. Series: Philology. Journalism*. 34(73), No. 1, Part 1. <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2023.1.1/27>

Karpushyna, M.H., & Shumylo, I.I. (2020). Communicative strategies for the development of grammatical skills in the process of learning English. *Innovative Pedagogy*, 1(2), 51–56. <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2020/22-1.11>

Komarnytska, O., & Karpushyna, M. (2022). Lexical-stylistic and grammatical features of English publicistic texts about russia's war against Ukraine (based on material from Internet resources). *Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Series "Philology"*, № 54. <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2022.54.13>

Kozyar, M., Nanivska, L., Romanyshyna, O., Romanyshyn, A., & Yakimets, Yu. (2020). Communicative Competence Formation of Future Officers in the Process of Foreign Language Training. *Training International Journal of Higher Education*, 9(7), 153–165.

Kyrda-Omelian, A., Viktorova, L., Kutsenko, M., Bobyr, Yu, Mamchur, K., Shcherbyna, O., Lahodynskyi, O., & Bloschchynskiy, I. (2022). ESP for Interpreters and Translators: Foreign Language Provision or Integrated Education? *World Journal of English Language*, 12(2), 405. <https://doi.org/10.5430/wjel.v12n2p405>

Lahodynskyi, O. (2018). The Would-be Military Professionals' Foreign Language Communicative Competence as a Learning Objective and Outcome. *Вісник Національного університету оборони України*, 1, 181–187. <https://doi.org/10.33099/2617-1783/2018-1/181-187>

Lahodynskyi, O.S., Buyalo, O.V., & Khamula, S.V. (2021). Application of achievement testing software of cadets in higher military educational institutions. *Information Technologies and Learning Tools*, 81(1), 222–234. <https://doi.org/10.33407/itlt.v81i1.3675>

Lysenko, S., Lavrynenko, N., Bohuslavets, A., Kryvych, M., Oliynyk, L., Stasyuk, V., Lahodynskyi, O., Osyodlo, V., Yahupov, V., Hrishko-Dunaievskaya, V., Bloschchynskiy, I., & Artemov, V. (2020). Psychological Support for the Foreign Language Training of the Students at International Relations Faculties. *Universal Journal of Educational Research*, 8(6), 2344–2351. <https://doi.org/10.13189/ujer.2020.080618>

Lahodynskyi, O., Schcherbyna, O., Borynskyi, V., Bloschchynskiy, I., & Zinchenko, A. (2023). The ESP teaching and learning at the military academies in Ukraine: Psychological and sociocultural aspects. *Forum for Linguistic Studies*, 5(3), 1956. <https://doi.org/10.59400/FLS.v5i3.1956>

Nanivska, L.L., Shcherba, O.V., Pasichnyk, S.M., Kozyar, M.M., & Savka, I.V. (2020). Future Translator Training Based on an Integrated Approach. *Journal of Education and e-Learning Research*, 7(4), 353–359. https://www.researchgate.net/publication/346163906_Future_Translator_Training_Based_on_an_Integrated_Approach

Yesyenko N.H., & Yankovets O.V. (2020). Word-Forming Suffixes of English Frontier Defence Noun Terms: Phonological and Semantic Features. *Scientific Bulletin of Kherson State University. Series "Germanic Studies and Intercultural Communication"*, 2, 14–20. <https://doi.org/10.32999/ksu2663-3426/2020-2-2>

References

- Aristarkhova, M.S. (2019). Modern Approaches to Development of Foreign Language Communicative Competence of Military Lecturers. *Science and Education a New Dimension: Pedagogy and Psychology*, VII, 82(202), 7–11.
- Hanaba, S., Voitiuk, O., & Goliardyk, N. (2020). Methodological Potential of the Complexity Concept in Education Modernization. *Postmodern Openings*, 11(2 Supl. 1), 238–254. <https://doi.org/10.18662/po/11.2Sup1/190>
- Hanaba, S., & Voitiuk, O. (2022). Heuristic Potential of Transformative Learning Ideas. *Pedagogika-Pedagogy*, 94(1), 19–30. <https://doi.org/10.53656/ped2022-1.02>
- Hrebeniuk, L. (2019). Intensification of cadets' foreign language competence formation through the role-playing games. Intellectual Archive. In (Ed.) M. Zilberman. *Shiny Word. Corp.*, 8(2), 183–189.
- Isaieva, I. (2020). Structural and functional model of personnel training of German Federal Police. *Collection of scientific works of the National Academy of the State Border Service of Ukraine. Series "Pedagogical sciences"*, 4(23), 142–155.
- Isaieva, I. (2022). The method of organizing the independent work of border guard cadets on professionally oriented vocabulary (on the example of the German language). *Perspectives and innovations of science ("Pedagogy" Series, "Psychology" Series, "Medicine" Series)*, 10(15), 144–154 [In Ukrainian]. <http://surl.li/delqh>
- Karpushyna, M. (2023). Comparative Grammar as a Crucial Component of Training Interpreters/Translators. *Current Issues of Foreign Philology*, 18, 19–27. <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2023-18-3>
- Karpushyna, M.H., & Komarnytska, O.I. (2021). Journalistic text: language and translation aspects. *Transcarpathian philological studies*, 1(17). <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2021.17-1.27>
- Karpushyna, M.H., & Komarnytska, O.I. (2023). Special features of phrasal verbs circulation in border guard discourse. *Scientific Notes of Vernadsky National University. Series "Philology. Journalism"*, 34(73), No. 1, Part 1. <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2023.1.1/27>
- Karpushyna, M.H., & Shumylo, I.I. (2020). Communicative strategies for the development of grammatical skills in the process of learning English. *Innovative Pedagogy*, 1(2), 51–56. <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2020/22-1.11>
- Komarnytska, O., & Karpushyna, M. (2022). Lexical-stylistic and grammatical features of English publicistic texts about russia's war against Ukraine (based on material from Internet resources). *Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Series "Philology"*, № 54. <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2022.54.13>
- Kozyar, M., Nanivska, L., Romanyshyna, O., Romanyshyn, A., & Yakimets, Yu. (2020). Communicative Competence Formation of Future Officers in the Process of Foreign Language Training. *Training International Journal of Higher Education*, 9(7), 153–165.
- Kyrda-Omelian, A., Viktorova, L., Kutsenko, M., Bobyr, Yu, Mamchur, K., Shcherbyna, O., Lahodynskyi, O., & Bloschchynskiy, I. (2022). ESP for Interpreters and Translators: Foreign Language Provision or Integrated Education? *World Journal of English Language*, 12(2), 405. <https://doi.org/10.5430/wjel.v12n2p405>
- Lahodynskyi, O.S. (2013). English Language Communicative Competence as a Component of the Contents of the Cadets' (Officer Students') English language Training in the Higher Military Educational Establishments. *Bulletin of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine. Series "Pedagogy"*, 3 [in Ukrainian]. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadsps_2013_3_15
- Lahodynskyi, O.S. (2018a). The Would-be Military Professionals' Foreign Language Communicative Competence as a Learning Objective and Outcome. *Military Education*, 1, 181–187. <https://doi.org/10.33099/2617-1783/2018-1/181-187>
- Lahodynskyi, O.S. (2018b). Military Lingvodidactics as a Science. *Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University Bulletin. Series "Pedagogical Sciences"*, 3(38), 73–80 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.31376/2410-0897-2018-3-38-73-80>
- Lahodynskyi, O. (2019). Foreign Language Training in the armed forces of the US and Great Britain: Lessons learnt for Ukraine. *Collection of scientific works of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine. Series "Pedagogical Sciences"*, 3, 164–179 [in Ukrainian].
- Lahodynskyi, O.S., & Lahodynska, V.O. (2013). System Approach to the would-be Masters' in International Relations English Language Training. *Bulletin of the National Defense University of Ukraine*, 1, 77–82 [in Ukrainian]. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnaou_2013_1_16
- Lahodynskyi, O.S., Buyalo, O.V., & Khamula, S.V. (2021). Application of achievement testing software of cadets in higher military educational institutions. *Information Technologies and Learning Tools*, 81(1), 222–234. <https://doi.org/10.33407/itlt.v81i1.3675>
- Lahodynskyi, O., Schcherbyna, O., Borynskyi, V., Bloschchynskiy, I., & Zinchenko, A. (2023). The ESP teaching and learning at the military

academies in Ukraine: Psychological and sociocultural aspects. *Forum for Linguistic Studies*, 5(3), 1956. <https://doi.org/10.59400/FLS.v5i3.1956>

Lopatka, V.D., & Isaeva, I.F. (2013). Peculiarities of the formation of a foreign language professional lexicon in border guard cadets (on the example of the German language). *Collection of scientific works of the National Academy of the State Border Service of Ukraine. Series "Pedagogical and psychological sciences"*, 1, 89–97 [in Ukrainian]. http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnapv_ppn_2013_1_12

Lysenko, S., Lavrynenko, N., Bohuslavets, A., Kryvysh, M., Oliynyk, L., Stasyuk, V., Lahodynskyi, O., Osyodlo, V., Yahupov, V., Hrishko-Dunaievsk, V., Bloschynskyi, I., & Artemov, V. (2020). Psychological Support for the Foreign Language Training of the Students at International Relations Faculties. *Universal Journal of Educational Research*, 8(6), 2344–2351. <https://doi.org/10.13189/ujer.2020.080618>

Nanivska, L.L., Shcherba, O.V., Pasichnyk, S.M., Kozyar, M.M., & Savka, I.V. (2020). Future Translator Training Based on an Integrated

Approach. *Journal of Education and e-Learning Research*, 7(4), 353–359. https://www.researchgate.net/publication/346163906_Future_Translator_Training_Based_on_an_Integrated_Approach

Sabanska, N.M., & Isaeva, I.F. (2013). To the problem of the formation of foreign language auditory competence for the purpose of teaching listening translation. *Collection of scientific works of the National Academy of the State Border Service of Ukraine. Series "Pedagogical and psychological sciences"*, 1, 245–256 [in Ukrainian]. http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnapv_ppn_2013_1_28

Yesypenko, N.H., & Yankovets, O.V. (2020). Word-Forming Suffixes of English Frontier Defence Noun Terms: Phonological and Semantic Features. *Scientific Bulletin of Kherson State University. Series "Germanic Studies and Intercultural Communication"*, 2, 14–20. <https://doi.org/10.32999/ksu2663-3426/2020-2-2>

Отримано редакцією журналу / Received: 14.04.24

Прорецензовано / Revised: 22.04.24

Схвалено до друку / Accepted: 29.04.24

Ihor BLOSHCHYNSKYI, DSc (Ped.), Prof.

ORCID ID: 0000-0003-1925-9621

e-mail: i.bloschch@gmail.com

Bohdan Khmelnytskyi National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine, Khmelnytskyi, Ukraine

Olena VOITIUK, PhD (Psychol.), Assoc. Prof.

ORCID ID: 0000-0001-7615-0919

e-mail: oavoitiuk@gmail.com

Bohdan Khmelnytskyi National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine, Khmelnytskyi, Ukraine

Oliha KHAMAZIUK, PhD

ORCID ID: 0000-0002-8545-9958

e-mail: khamaziuk17@gmail.com

Bohdan Khmelnytskyi National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine, Khmelnytskyi, Ukraine

IMPLEMENTATION OF NATO STANDARDS FOR PROFESSIONAL FOREIGN LANGUAGE TRAINING OF FUTURE BORDER GUARD OFFICERS

Background. *Foreign language professional training of future border officers is given considerable attention today, because knowledge of the English language should not only ensure communication between representatives of the law enforcement agencies of different countries, but also ensure their effective and clear interaction, and as a result, ensure the appropriate level of national security. The purpose of the article is to determine the aim, tasks and characteristics of the structure of foreign language professional training of border guard cadets taking into account the integrated professional course of the tactical level of the SBGSU L-1B developed in accordance with NATO standards.*

Methods. *To achieve the aforementioned purpose, the following scientific methods were used: analysis, comparison, substantiation, generalization, systematization of theoretical and practical material.*

Results. *The tactical level of the SBGSU L-1B in accordance with the Model of the "Education throughout the military career" principle implementation provides for the study of the academic discipline "Foreign language for professional direction", which is integrated into the educational-professional program "State Border Security". The study of this academic discipline during the higher education students' training with the integrated tactical level of the SBGSU L-1B is based on the cadets' studying military topics, which involves the mastery of military terminology, connected with the everyday activities of military personnel, their duties, tasks, professional environment, etc. This course involves studying the following topics: Personal data, Basic combat training of the US Army, Profession of a serviceman, Military structure, Sports training, Military base, Military equipment, NATO School.*

Conclusions. *Since the approval of the Concept of Transformation of the Military Education System in accordance with NATO standards, mastering the English language is one of the educational foundations for the professional development of the future officers. Mastering the English language for professional purposes provides the basis for the effective professional level improvement by studying foreign academic sources on modern trends in the field of the state's security and defence, as well as establishes productive cooperation with colleagues from border guard agencies of European and North American countries. Prospects for further research are the development and implementation of the academic discipline "Foreign language for professional purposes (English)" as an educational element of the command course of the tactical level of the SBGSU L-1C, as the next stage of a border guard officer's professional development.*

Keywords: *foreign language training, NATO standard 6001, future officers, tactical level of military education, English language, State Border Guard Service of Ukraine.*

Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів. Спонсори не брали участі в розробленні дослідження; у зборі, аналізі чи інтерпретації даних; у написанні рукопису; в рішенні про публікацію результатів.

The authors declare no conflicts of interest. The funders had no role in the design of the study; in the collection, analyses or interpretation of data; in the writing of the manuscript; in the decision to publish the results.